

Steunmaatregelen voor ondernemingen en particulieren in het kader van de COVID-19-crisis – Steunmaatregelen van het Waalse Gewest

Performance audit

Gepubliceerd: 17.11.2021

VOLLEDIG VERSLAG (FR)

Wat wij hebben beoordeeld en waarom

In maart 2020 voerde de Nationale Veiligheidsraad in België een sanitaire strategie in om de verspreiding van het coronavirus te beperken. Deze strategie werd geflankeerd door socio-economische steunmaatregelen aan de getroffen ondernemingen en particulieren. Wij verrichtten een transversale audit van alle door federale en regionale overheden vastgestelde socio-economische steunmaatregelen. In deze audit werden de totstandbrenging, opvolging en evaluatie van deze maatregelen onderzocht, alsook de organisatie van zowel het reglementaire kader als de controle op de correcte toekenning van de steun.

Het Waalse Gewest heeft in 2020 145 socio-economische maatregelen goedgekeurd voor een geraamd bedrag van 1,6 miljard EUR. Deze maatregelen waren voornamelijk gericht op de economie, gezondheidszorg, sociale zekerheid en ondersteuning, werkgelegenheid en mobiliteit.

Wij beoordeelden 20 % van de Waalse steunmaatregelen en selecteerden die maatregelen die naar onze mening een hoger uitvoeringsrisico inhielden.

Wat wij hebben geconstateerd

Hoewel de verschillende overheden een overleg- en coördinatiesysteem hebben opgezet voor het beheer van de volksgezondheids crisis, is er geen dergelijk systeem opgezet om de socio-economische aspecten te beheren. Dit leidde tot onvoldoende coherentie tussen steunmaatregelen van verschillende bestuursniveaus. Het leidde ook tot een verhoogd risico op over- of ondersubsidiëring.

Gegeven de uitzonderlijke omstandigheden heeft de Waalse regering snel steunmaatregelen getroffen. Met name de kennis van de behoeften van de doelgroep was beperkt en er was sprake van aanzienlijke lobbyactiviteiten en druk in de media van bepaalde beroepsorganisaties. De regering beschikte ook over een beperkte begrotingscapaciteit. Het regelgevingsproces werd met name bijgestuurd door de toekenning van bijzondere bevoegdheden aan de Waalse regering om de nodige flexibiliteit te creëren om de crisis het hoofd te bieden.

De wijze waarop de doelgroep werd gedefinieerd, leidde tot een ongelijke behandeling van de begunstigden, *wat onvoldoende werd gerechtvaardigd door de nagestreefde doelstellingen van het overheidsbeleid*. Sommige maatregelen stonden ook niet in verhouding tot bijvoorbeeld de duur

van de crisis of de geleden schade. Aangezien in het kader van meer dan één maatregel steun kon worden ontvangen, konden de subsidies groter zijn dan de geleden schade.

Bovendien leidden lange, inflexibele procedures tot vertragingen bij de toegang tot gegevens uit authentieke bronnen, wat op zijn beurt de controles en sommige steunbetalingen vertraagde. Een ontoereikende kwaliteit van de gegevens en het ontbreken van bepaalde gegevens, samen met onduidelijke subsidiabiliteitscriteria, maakten de controles nog ingewikkelder. Door een gebrek aan gegevens en middelen voor de uitvoering van controles, maar ook als gevolg van beleidsbeslissingen, werd de steun grotendeels verleend op basis van vertrouwen.

De frauderisicocontrole was deels gebaseerd op controles achteraf, die vertraging opliepen.

Het gebrek aan coördinatie en gegevensuitwisseling tussen overheidsdiensten maakte het soms onmogelijk om na te gaan of er sprake is van overlapping van steun.

Tot slot constateerden we dat de aanpak voor de evaluatie en opvolging van de socio- economische steunmaatregelen noch systematisch noch gestructureerd was. Tekortkomingen in de opvolging maakten het ook onmogelijk om de bereikte resultaten centraal en individueel te volgen en om te zorgen voor transparantie bij de besteding van de middelen.

Wat wij concludeerden

Het Waalse Gewest heeft snel gereageerd op de COVID-19-pandemie door na de gezondheidsmaatregelen van de federale regering een aantal socio-economische steunmaatregelen te nemen.

Om onze bevindingen naar behoren aan te pakken, hebben wij een aantal aanbevelingen geformuleerd met betrekking tot de inventaris, de coördinatie, de totstandkoming, het reglementaire kader, de controle alsook de opvolging en evaluatie van socio-economische steunmaatregelen.